

Universitätsbibliothek Paderborn

Joannis Ludovici Schönleben, Carnioli Labacensis, SS. Theologiae Doctoris, Protonotarij Apostolici, Archi-Diaconi Carnioliae Inferioris. Horae Subsecivae Dominicales. Sive Discursus Sacri De Tempore ...

Cum quadruplici Indice I. Discursuum. II. Locorum Sacrae Scripturae. III.
Rerum & Verborum. IV. Historiarum & Mythologiarum

Pars Hyemalis Et Verna Ab Adventu Ad Pentecosten. - Insetis aliquot
Allocutionibus Academicis

Schönleben, Johann Ludwig

Salisburgi, 1676

Allocutio III. Synodalis ad Clerum. Sacerdos Crucifixus. Thema. Fides
vestra non sit in sapientia hominum, sed in virtute Dei. 1. Cor. 2.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47077](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47077)

ALLOCUTIO III. SYNODALIS

Ad Clerum

SACERDOS CRUCIFIXUS.

T H E M A.

Fides vestra non sit in sapientia hominum, sed in virtute Dei. 1. Cor. 2.

Enerabilis hic, & sua dignissimus reverentia confessus vester Sacrorum præses, quem ad auspicanda annua Comitia præsentem venerabundus (ut par est) contemplor, & alloqui jubeor, non minori me perfundit lætitia, quam percellat timore. Dicendum mihi est ad viros variâ scientiarum Encyclopædia instructos, idq; modicum quod in me est ingenij aut doctrinæ, liberiori exponendum censuræ, hoc fateor nonnihil in me excitat timoris ac sollicitudinis : sed dicendum etiam est ad eos, qui fructum spectant non florem, medullam non corticem, nucleos non pulamina, succum non fucum, substantiam non accidentia ; hoc me iterum recreat & animat, ut impositi huius muneris tabulas obfirmare non dubitem Consulibus Placidó & Velleio. Nil

hil proinde opus est per ambages metaphoricas, per operosos figurarum anfractus miscere verba, vestire sensus, involvere sententias, ex quibus veritas tanquam Minotaurus è Labyrinthæis flexibus laboriosius quàm utiliùs extrahatur. Veritas semper nuda est, incompta est: mendacia calamistris inusta crispantur, fucos amant & gyros, ut non agnoscat, cincinnos volunt ut irretient, incrustari debent ut placeant. Veritas nativâ suâ contenta pulchritudine facilè inter probas mentes sui nanciscitur amatores. Candida est sine cerussa, libera sine vinculis, sincera sine additamentis. Candidè igitur, liberè sincerè dicam, & erit cum Apostolo sermo meus *non in persuasibilibus humane sapientiæ verbis, sed in ostensione spiritus & virtutis, ut fides vestra non sit in sapientia hominum, sed in virtute Dei.*

Princeps Philosophorum Aristoteles virtutis naturam definiens ad Sapientes nos ablegat. *Est virtus ratione sic definita, ut sapiens præscripserit.* Sed amabo te virorum sapientissime, palàm ediffere, quis ille sapiens? qua ex gente, qua disciplina? Et si tu sapiens esse vis, cur munus eius tergiversaris præscribere? Habent jam olim suos sapientes suæ nationes: suos Legislatores suæ urbes; suos morum Magistros sui Reges. Bactriani Zoroastrem legum conditorem. Scythæ Zamolxidem, Athenienses Solonem, Lacædæmones Lycurgum, Ægyptij Cecropem, Lydi Cleobulum. Sed quî Lycurgus virtutis normam præscripserit, cui violentæ aggressiones & homicidia Republicæ probantur utilia? Quid Zamolxis, cuius lege marito mortuo viva uxor consepeliebatur? Quid Cleobulus apud quem Oeconomica fuit industria, ut Virgines dotem futuri connubii vago cor-

Arist. 2.
Ethic. c. 6.
Et lib. 1.
Mag.
Mor. c. 24

poris quæstû conquirent? Quid Cecrops, qui virtutem putat rapinas & furta? Heu propudia! Ita sapere, desipere est. Num & septem illos Græciæ sapientes commemorem, quorum in id unicè tendebant studia, ut dicto aliquo insolenti nomen sibi sapientiæ compararent. Unus Archytas Pythagoræus sapienter de sapientia videtur sanxisse, cum diceret:

Scob. ser.
de virt.

Apello sapientiam cognitionem Numinis rerumq; divinorum, ac prudentiam humanarum rerum, & earum que vitam spectant. Ita ferè decernebat etiam Magnus Augustinus, ait quippe:

S. Aug. in
Ep. ad
Cor. c.
12.

Sapientia est in contemplatione æternorum: scientia verò in occupatione temporalium.

Lact. Firmianus.
div.
Instit. lib.
3. c. 30.

Amplector sancti Doctoris sensum. Sed diffusius hæc enuntiantem Lactantium Firmianum audio: *Omnis sapientia hominis in hoc uno est, ut Deum cognoscat & colat. Hoc nostrum dogma, hæc summa est. Quanta itaq; voce possum testificor, clamo, denuntio. Hoc est illud quod Philosophi omnes in tota sua vita quæsierunt, nec unquam tamen investigare, comprehendere, tenere valuerunt; quia Religionem aut pravam retinuerunt, aut totam penitus sustulerunt. Qui vult ergo sapiens ac beatus esse audiat Dei vocem, discat justitiam, sacramentum navitatis sue noscat, humana contemnat, divina suscipiat, ut summum illud bonum ad quod natus est possit adipisci.*

Hoc illud est quod monet Apostolus cum suos Corinthios ab humanæ sapientiæ inquisitione conatur abstrahere, ut divinam tanto alacrius sectarentur. *Fides vestra non sit in sapientia hominum sed in virtute Dei.* Ego sanè ita existimo, longè optabilius esse omni quidem Christiano, sed præsertim Sacerdotibus, ad quos mihi sermo est, cum Paulo desipere, quàm cum Lycurgo, Zamolxide, Cleobulo, Cecrope, sapere. *Sapientia enim huius mundi stultitia est apud Deum. Quoniam & Judæi signa*

1. Cor. 3.

pe-

petunt, & Græci sapientiam quærunt, nos autem prædicamus Christum Crucifixum. Hæc igitur vera est sapientia. Nullus Apelles sapientis etypon meliùs delineaverit, nullus Protogenes elegantiore penicillo sapientis Sacerdotis normam expresserit. Quid ita? num Christus Sacerdotis norma, etypon, exemplar, & hic Crucifixus? Ita prorsus: illius unius penicillo & digito delineatus, qui unus est in tribus, cum formaret Sacerdotem in æternum secundum ordinem Melchisedech. Memini in sacris literis Joachim appellari Sacerdotem Domini magnum: magnum (ut conjecturant Interpretes) & potentiae amplitudine, & gloria potestatis, & commendatione virtutis. Neq; enim magnum credidero, qui deductum nomen habet à trabeis, à purpuris, à triumphis; qui recolit exesam senio nobilitatem, qui opibus fulget, qui affinitate Procerum, qui meritis secularibus, qui negotiatrice munerum largitione sumptuosus incedit: sed is mihi verè magnus est, quem vitæ probitas, morum integritas, rerum experientia, scientiarum eruditio, sanctimoniam laus commendat, qui jure possit dicere: *Christo confixus sum Cruci.* Adeste jam (verbis utor Nazianzeni oratione pro Basilio) *adeste jam omnis Basilij chorus, tam qui sacrarium estis, quàm qui inferioris ordinis.* Auditis quos sacrarij nuncupatione compellet? Sacerdotes sanè, qui Chorum Basilij constituebant. In Ecclesiarum sacrarijs piè adservari, & religiosè coli solent sanctorum reliquiae, Martyrum lipsana, Confessorum exuviae: Sacerdos ergo sit sacrarium Dei, in quo populus veneretur Apostolorum successorem, Martyrum affeclam, idæam Christi, qui cum Paulo dicat *Christo confixus sum Cruci.* Sacerdos sit

Judith. 15.

lipfanotheca in qua prædicet fidelium corona virginum integritatem, Confessorum jejunia, Doctorum sapientiam, Prophetarum oracula, Patriarcharum Zelum, Angelorum in protectione animarum fidelitatem.

*Tertull.
c. 7. Apo-
loget.*

*Naz. orat.
de S. Ba-
sil.*

*Anton.
Abb. in
Meliss.
ser. 3.*

*Sever. in
vita. S.
Martin.*

Tiberius Orbis Monarcha Saturni Sacerdotes, aut potius sacrificulos *votivis crucibus exposuit*, ut loquitur Tertullianus. Magnus Dei veri Sacerdos piè æmulatus est hanc impietatem Tiberij, ne deesset Christiano Sacerdoti, quod in pagano adorabatur: sic enim pronuntiat de Basilio Nazianzenus: *Atq; ipsum quidem Basilium vidit Imperator, ante populum recto corpore stantem, nec corpore, nec oculis, nec animo ullam in partem se moventem, sed Deo utita dicam & altari ADFIXUM.* Ecce tibi Sacerdotem Deo & altari velut *Cruci adfixum*, votivæ Cruci expositum, Ecclesiæ sacrarium; planè dignum quem veneretur summus Principum, cui omnes omnis status & sexus prono corpore acclives fiant. Nec immeritò, siquidem ut aiebat Antonius Abbas: *Tanto est superius regno Sacerdotium, quantum est inter Spiritum & carnem intervallum.* Quid rogo abiectius? quid vilius carne? quid sublimius, quid augustius Spiritu? tantum nihilominus antecellit Sacerdotalis auctoritas Regiam dignitatem, quantum Spiritus carnem. Id sanè luculento comprobatur testimonio Severus Bituricensis in vita S. Martini, quem cum Maximus Imperator adhibuisset convivio, & pocillator de more pateram Imperatori dedisset, ille Magno Sacerdoti Martino prius porrigi mandavit, *expectans atq; ambiens* (verba sunt Severi) *ut ab illius dextera poculum sumeret; sed Martinus ubi e bibit, pateram Presbytero suo tradidit; nullum scilicet existimans digni-*

digniore, qui pnt se biberet ; nec integrum sibi fore, si non Regi ipsi Presbyterum prætulisset. Quod factum Imperator, omnesq; qui tunc aderant ita admirati sunt, ut hoc ipsum eis, in quo contempti fuerant, placeret. Nimirum secundus esse à Sacerdote Turanensi vel ipse Maximus Imperator ambiisse dicitur : & spe suâ frustratus in lucro reposuit, proximum à Presbytero simplici tenere locum. Legimus ista, audimus ista ! & miramur etiamnum cum sapientibus huius seculi, alios horum temporum mores, alias ambitiones, & vilipendi sæpè-numerò Regale Sacerdotium ingemiscimus ? Quin sentit fortè unus aliquis cum Puteano, quod *Alios annos alij mores* decent : alij anni alios mores docent. Frustra inclamamus. O tempora ! ô mores ! Non est hæc culpa eorum qui nos contemnunt ; culpa nostra est, qui contemni meremur. Nondum vidimus, aut sanè quàm rarissimos tam pietatis oblitos Cæsares, Reges, Principes, Magnates, quos quidem Spiritus in unitate fidei congregavit, & recusarent debitam Christo Cruci afflixo reverentiam. Huic à summis pariter, & imis (ut ut depravata sint cum moribus tempora) in compitij, in vijs publicis, in templis, in privatis domicilijs, nudantur capita, flectuntur poplites, curvantur corpora : sed - - - Quod egerunt majores nostri hoc agunt posterij, adorant Christum, & hunc *Crucifixum* : sed - - - Idem nunc est cursus siderum qui olim fuit, eadem hominum ingenia, & ad pietatem fortè procliviora quàm olim ; sed - - -

- - - Quid sed ? Erumpe tandem justij doloris testis, sed vera vox. Desunt hodie mundo Basilij, desunt Martini, desunt Pauli, qui citra falsi periculum possint dicere : *Christo confixus sum cruci.*

videat mundus hodie in Sacerdotibus genuinam Christi effigiem, videat Basilios, recto corpore stantes, nec artubus nec oculis ullam in partem se moventes, sed Deo & altari adfixos: videat nos virtutum sacraria, lipsanotocas innocentiae, sectatores bonorum operum, imitatores Sanctorum; ambient ipsi etiam Principes postponi Presbiteris. *Sit fides nostra non in sapientia hominum, sed in virtute Dei.* Humanæ sapientiae inventa sunt avara negotiatrix cupiditas turpis lucri quaestus, honorum ambitio, onerum fuga, major scyphorum in tabernis, quam calicum in Ecclesijs cura. Ah quam multis hoc seculo potior cura est crumenarum quam animarum; quibus sublimior Ecclesiae honor species videtur honesti lucri, & artificium opulentæ negotiationis, qui sacerdotia appetunt non ut sacrificent, sed ut lucrificent. Hos ego sacrorum non sacrorum Præsides appellavero. Quam multi dum operantur ad aras de cruce cogitant, sed facienda inter impuros amplexus: de calice recordantur, sed quem pridie centies ad ractum usque desiccaverunt: hos ego ad horas non ad aras amandavero. Quam multi ut accessum habeant ad magnatum oppiparas mensas, & de aliena quadra abdomen farciant, omnis honestatis obliti aulicos assentatores imò scurras agunt, & curas animarum negligunt: plus solliciti de fabulis anilibus colligendis, quibus risum convivis excitent, quam de sacris historijs quibus in templis auditores ad pietatem moveant. Nec jam stulti haberi vel dici recusant, illud Paulini usurpantes: *Non stulti propter Christum, cum sint stulti propter Diabolum, quem fortè sæpius in ore habent quam Christum.* Heu propudiosa monstra eiusmodi Cleri-

ricorum dignorum secunda & tertia tonsura ; qui cum maximè sapiant quæ in culinis sapiunt , Deo desipiunt. At Fides vestra non in sapientia hominum (venerabiles Sacerdotes) sed in virtute Dei. Virtus Dei solis genium habet , quem scimus constitutum diei Præsidem , quia scilicet diem aureæ lucis opulentia ditat , nec vice versa ditatur. Tota eius Oeconomix utilitas est præesse , & lucere. Sic tota Sacerdotis occupatio esse debet , prodesse alijs. Hipponensis Præful ad illa Salvatoris verba : *Simon diligis me, Pasce oves meas. Quid est aliud* (inquit) *si diligis me pasce oves meas, quam si diceretur, si me diligis non te pascere cogita, sed oves meas : gloriam meam in eis quære, non tuam : lucra mea non tua.* Mellifluus item Bernardus Eugenium Papam libero calamo admonens à nimia rerum temporalium sollicitudine avocabat : *Ipsa quæ non animi bona spectant, nec bona sunt, nec mala : usus tantum eorum bonus, abusus mala, sollicitudo peior questus turpior. Ergo ut alia quacunq; ratione hæc tibi vendices. sed non Apostolico jure. Neq; enim Petrus tibi dare quod non habuit potuit : quod habuit hoc dedit, sollicitudinem super Ecclesiam. Agnosce hereditatem tuam in CHRISTI CRUCE, in laboribus.* Hæc Bernardus, quasi optaret omnes Sacerdotio initiatos Christo configi Cruci, & fieri animatos *Crucifixos*, quos omnis fidelium cœtus revereatur, non minùs quàm Crucifixi imagines, & quos fugiant maligni Spiritus. Talem optabat Paulus suum Titum in Epistola ad eundem : *Non superbum, non iracundum ; non vinolentum, non percussorem, non turpis lucri cupidum ; sed hospitalem, benignum, sobrium, justum, Sanctum, continentem.* Cui præterea hæc dabat præcepta : *Iu omnibus te ipsum præbe exemplum bonorum*

S. Bern.
de Confid.
lib. 2.

ad Tit. 1.

ad Tit. 2

rum operum, in doctrina, in integritate, in gravitate, verbum sanum irreprehensibile : ut is qui ex adverso est vereatur, nihil habens malum dicere de nobis. Totus mundus nobis ex adverso est, omnium oculi in nos intenti sunt ; positi sumus super candelabra Ecclesiæ, quid differimus à tenebris, si non prælucescimus. Ille verò potissimum nobis ex adverso est, contra quem nos vigilare jubet Apostolus : *Fratres sobrii estote, & vigilate, quia adversarius vester Diabolus circuit querens quem devoret.* Spiritus est, & tamen vorat : querit quem devoret : magnum os habet hiantes inferni fauces : sed eis nocere non potest, qui spiritu ambulant, & desideria carnis non perficiunt. Canis est, latrare potest, mordere non potest, nisi volentem. Sic ergo vivamus ut nos revereatur, & fugiat sicut Imagines Crucifixi. Deniq; in omnibus exhibeamus nosmetipsos sicut Dei ministros in multa patientia, in tribulationibus, in necessitatibus, in angustijs. Et verbo ut absolvam, simus & dicamus cum Paulo : *Christo confixus sum Cruci.* Sic quippe Fides nostra non erit in sapientia hominum sed in virtute Dei. Dixi.

DEO TRINO & UNO,

&

*Dei Genitrici Conceptæ sine macula
Honor & gloria.*

F I N I S.

IN-